

"ישיבישע בלאט" - "הדף היומי" מבחר "שאלות ותשובות" ל"עיון והעמקה" בדברי הגמרא

דף כח.

השאלות

1. **שלא אוכל**, מיגו דמהניא ליה שאילה אכזית בתרא וכו', וקשה דלדעת הרמב"ם שבנשבע שלא יאכל נאסר אף בחצי שיעור (עי' טור יו"ד רלח), למה בנשאר חצי כזית לא יוכל להשאל?
2. **אמר רבא שבועה שלא אוכל ככר זו אם אכל זו**, ומכאן משמע שיכול למנות שליח להשבע עבורו, שהרי מילא דליתא בתנאי ליתא בשליחות ולהיפך, וקשה דבתוס' נזיר יא. ד"ה דהוי כתבו דא"א להיות נזיר ע"י שליח ולכאורה ה"ה להשבע עבורו?

מי גרם לשניה שלא תחול? ראשונה, ואינה. ובבאור הדבר למה חשיב שהנזירות קיימת ע"י רש"י ותוס' רא"ש וע"י קה"י סימן כב' דמה שפועל דיבור השבועה איזה דין חשוב שבועתו קיימת.

אמימר אמר אפילו אכלה כולה נשאל עליה, ונחלקו הרא"ש (סי' יז) והראב"ד (השגות על הר"ף) כשלא התרו בו האם יכול להשאל בשביל העונש ביד"ש או לא, וע"י שער המלך שבועות (ו' יח') מה שנו"נ בדבריהם.

אמר רבא שבועה שלא אוכל ככר זו וכו', בבאור דבריו כאן ובע"ב, ע"י רש"י, תוס' ר"ת ור"י, ובבעל המאור ומלחמות לרמב"ן, וע"ע רמב"ם שבועות ד' הלכה טז ואילך שהלך בשיטת הר"ח לפי דברי הר"י מיגאש, ע"י נו"כ.

ע"ב

1. **עיפא תני וכו'**, אמר ליה אינו חייב אלא אחת, א"ל אישתבשת הרי יצאה שבועה לשקר, וקשה מה קס"ד דעיפא הלא משנה מפורשת היא לקמן (לו: גבי פקדון "השביע עליו חמש פעמים, חייב על כל אחת ואחת"?)

אכליה לאיסוריה והדר אכליה לתנאיה, וע"י גליון הש"ס שבת ד. תוד"ה קודם מה שנסתפק בנשבע שלא אוכל ככר זו אם לא אוכל ככר זה דאולי בזה לא חשיב התראת ספ ק שאינו מחוסר מעשה, עיי"ש.

שבועה שלא אוכל תשע ועשר מהו, בבאור סברת אבימי ע"י תוס' וביאורו בחת"ס, וע"י משנת רבי אהרן נדרים סימן ט' מה שביאר, וע"ע כאן סימן יב' מה שביאר בספק של שבועה שלא אוכל עשר ואכל תשע.

בס"ד

התשובות

השתדלנו להביא את תמצית דברי המפרשים, מלבד אלו המובאים בגמ' כמו תוס', מהרש"א רש"ש וכדו'

1. **רעק"א** (שו"ת קמא קנד') תי' דכל איסורו מדין חזי לאיצטרופי וכשנשאר רק פחות מכזית לא חזי להצטרף, ובאבני מילואים (שו"ת יד') כתב דחצי שיעור אינו נאסר בשבועתו, אלא נאסר ממילא על ידי שבועתו, וע"י חידושי ר"ש שקאפ (נדרים טז').
2. כן דייק מכאן **הנודע ביהודה** (מהדו"ק יו"ד סז'), ועליו הקשה בנו במהדו"ת קמז', והתירוץ על זה כתבו הגרי"ז (נזיר יא') והאמרי בינה (נדרים כז') דכלל זה דמילתא דליתא בתנאי ליתא בשליחות הוא רק בדברים שלא שייך שליחות מצד עצמם כמו חליצה ובה ליתא בתנאי, אבל שבועה ונזיר שלא שייך שליחות בגלל קלישותם דזה הביאור ב"מילי לא מימסרא לשליח" אבל תנאי אין בעיא שיהיה בהם, וע"י פנ"י קידושין סא: דמחמת זה א"צ בשבועה את כל דיני תנאים דבני גד ובני ראובן.

ע"ב

1. כן הקשה ה"אבי עזרי" (שבועות ד' ט'), וביאר דס"ל דשאני שבועת הפקדון מפקיע מידי שבועת ביטוי בעלמא להיות חייב חומש ואשם לכן שם יש "חלות" לכל שבועה ושבועה, אבל כאן משעה שנשבע פעם אחת כבר אין משמעות לשאר השבועות, והשיבוש היה שזה גופא החיוב בשבועת שוא מה שמוציא שקר בפיו, וא"צ שיחול איזה "חלות".

לע"נ הרב חיים בן ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו

להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל

שלח בקשה לכתובת זו, והדף יישלח אליך בלי"נ מידי יום.

חדש! נפתח קו טלפון בו ניתן לשמוע את השאלות והתשובות מידי יום.

מספר הקו - 0795255901

השאלות ינתנו מידי בוקר - התשובות, בשעות אחה"צ, בקרוב יהיה ניתן להשאיר תשובות.